

ISSN 2311–9306

ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ECONOMICS STUDIES

Львів
2019

ЕКОНОМІЧНІ СТУДІЇ

Науково-практичний економічний журнал

2 (24) червень 2019

Засновники журналу:

Львівська економічна фундація

Про журнал:

Економічні студії
(Economics studies)

Періодичність виходу:

шість разів на рік.

Мова видання:

українська, російська, англійська

ISSN: 2311–9306

Свідоцтво про реєстрацію ЗМІ:

КВ № 20515–10315

від 20 грудня 2013 р.

**Журнал включено до міжнародної
наукометричної бази Index Copernicus**

Адреса для листування:

Науково-практичний журнал

«Економічні студії»

а/с 341, м. Львів, 79000

www.lef.lviv.ua

info@lef.lviv.ua

Тел: +38 (063) 204 34 31

Науково-практичний журнал «Економічні студії» присвячений актуальним проблемам розвитку сучасної економіки та пропонує своїм читачам розмаїття високоякісної інформації в галузі економічної науки.

Видання має тематичну спрямованість в межах таких наукових спеціальностей, як світове господарство і міжнародні економічні відносини; економіка та управління національним господарством; економіка та управління підприємствами; розвиток продуктивних сил та регіональна економіка; економіка природокористування; гроші, фінанси і кредит; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика та інші галузі економічної науки.

Цільова аудиторія журналу: вчені, викладачі, докторанти, аспіранти, студенти, економісти, бухгалтери, державні службовці та всі, кого цікавить економічна тематика.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назви підприємств, організацій, установ та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади дозволяються лише за згодою автора та редакції журналу. Автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

Редактор, коректор – Ю.С. Павленко

Комп'ютерна верстка – І.І. Стратій

Віддруковано:

Видавничий дім «Гельветика»

Україна, м. Херсон, вул. Паровозна 46-а

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

Підписано до друку 20.06.2019.

Формат 60x84/8. Папір офсетний.

Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Обл.-вид. арк. 24,52. Ум. друк. арк. 27,67.

Наклад 100 прим.

Замовлення № 0619/132.

ЗМІСТ

ІННОВАЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ НА ПІДПРИЄМСТВАХ Анісімов А.О.....	9
ВДОСКОНАЛЕННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ШЛЯХОМ ФОРМУВАННЯ БОРГОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ Атанасій О.В., Клименко С.О., Шаповалова А.А.....	13
ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ПРОФСПІЛКИ ЯК НЕПРИБУТКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ Багрій К.Л.....	17
ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКУ ЯК ВАЖЛИВА МЕТА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Беляєв Д.В., Клименко С.О., Шаповалова А.А.....	21
ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ АНІМАЦІЙНОГО СЕРВІСУ Білоусова А.Ю., Балко В.Ю.....	25
ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПОСТІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ Білоусова А.Ю., Дуль В.Ю., Ніконенко Н.В.....	30
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ Борискіна Т.М., Клименко С.О., Шаповалова А.А.....	35
ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ Бугаєнко Н.М., Опанасенко Л.О.....	39
ТЕНДЕНЦІЇ ЗМІН СТАНУ НАЦІОНАЛЬНОГО КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА Бугаєнко Н.М.,	43
ОСОБЕННОСТИ ПРОЦЕССА ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В ЭКОНОМИКУ УКРАИНЫ Бушило К.С.....	48
ПРОЦЕСИ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ ТА СТВОРЕННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ Верховод І.С.....	55
ВПЛИВ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЧИННИКІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ Вінокуров Я.О.....	61
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Гарматюк О.В.....	66
РЕКЛАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ Георгіца В.О.....	70
ВИЗНАЧАЛЬНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ Грабко В.В., Клименко С.О., Шаповалова А.А.....	75
ФОРМУВАННЯ HR БРЕНДУ КОМПАНІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ КОНЦЕПЦІЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ЛОГІКИ «КАНДИДАТСЬКИЙ ВОЯЖ» Зленко О. Ю., Горбань Р.В.	78
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ МІНЛИВОГО ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА Іванова А.С.....	84
МАРКЕТИНГОВІ ЗАХОДИ ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГІВ ЗБУТУ Каблукова В.В.....	89
ТЕНДЕНЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ Коваль Л.П.....	94

СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ ЗРОСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ Коваль Н.О., Глушенко Л.Д., Пілявоз Т.М.....	100
АУДИТОРСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ В АНАЛІЗІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ Кривицька О.Р.....	103
РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ Кузьменко А.В., Обихвіст А.О.....	110
ПОЛІПШЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЗА РАХУНОК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ Кузьменко А.В., Хохлов Є.А.....	114
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В УМОВАХ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА Латишева О.В., Смирнова І.І., Ростовський О.Р.....	119
ЗАГОТІВЛЯ ЛІКВІДНОЇ ДЕРЕВИНИ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ: ДИНАМІКА ТА СТРУКТУРНІ ЗМІНИ Ляховська О.В.....	126
РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В ПРОЦЕСІ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ Матюха М.М.....	130
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ Медведовська Т.П.....	134
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПОСЛУГ ЗАЛІЗНИЧНОГО ПАСАЖИРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ З ПОЗИЦІЇ ФОРМУВАННЯ ЇХ СПОЖИВЧОЇ ЦІННОСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ Мельник Т.С., Христофор О.В.....	139
ФІНАНСОВА АВТОНОМІЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Остапенко В.М.....	147
ПЕНСІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПЕРЕБУДОВИ Павлюк Т.І.....	151
БАНКІВСЬКА СТРАТЕГІЯ НА РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ Пальчевська І.Ю., Клименко С.О., Шаповалова А.А.....	155
АНАЛІЗ ПОТОКІВ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ У 2017 Р. ЗА ДАНИМИ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ. ЧАСТИНА 3 (ЗАКІНЧЕННЯ)* Передерко В.П.....	159
ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ФІНАНСОВІ РИНКИ Петрушин О.О.....	166
ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В АЕРОПОРТАХ Пирогова Н.І., Кононенко А.В.....	170
ЕТНІЧНИЙ ТУРИЗМ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Плетос С.В.....	176
МОНІТОРИНГ АДМІНІСТРУВАННЯ ФАКТОРІВ СЕРЕДОВИЩА FİNTECH ПРОДУКТІВ Подольчак Н.Ю., Лукашевська У.Т.....	181
СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СФЕРИ Полянська А.С., Боднар Г.Ф.....	186
ФОРМИ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ Романіка Т.К.....	191
ОБґРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «МАРКЕТИНГОВІ ПРАКТИКИ» В ТИПОЛОГІЗАЦІЇ СЕРЕДНЬОГО ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ Сақун Г.О., Калугіна Н.А., Пінчук Т.А.....	198

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРУ Сікстїна Н.Г.....	202
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ ЯК ЗАПОРУКА КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ Терещенко Т.Є., Кисельов В.Р., Ліщенко Н.В.....	205
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ ЯК ЧИННИКА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Тертичний О.О., Пильнєв В.Г.....	210
ГЛОБАЛЬНИЙ ДОЛГ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА РАЗВИТИЕ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ: УКРАИНСКИЙ АСПЕКТ Ткалич Т.И., Ванкович В.О.....	213
METHODS OF SYSTEM ANALYSIS IN OPTIMIZATION OF DECISIONS Tkachova O.K.....	219
ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ДИСКУРС МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ Шульц С.Л., Луцків О.М.....	224
ДЕФІНІЦІЯ КАТЕГОРІЙ «ПЕРСОНАЛ» «КАДРОВІ РЕСУРСИ», «КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» ТА «КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ» У ДІЯЛЬНОСТІ АВІАТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ Шуляр Н.М.....	229
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ Щербань О.Д., Решетняк О.І.....	235

CONTENTS

INNOVATIVE MARKETING AT ENTERPRISES Anisimov A.O.	9
IMPROVEMENT OF ENTERPRISE CAPITAL STRUCTURE OF THE DEBT OBLIGATIONS FORMING WAY Atanasiy O.V., Klimenko S.O., Shapovalova A.A.	13
PECULIARITIES OF TAX ACCOUNTING OF A TRADE UNION AS A NON-PROFITABLE ORGANIZATION Bagrii K.L.	17
PROFIT GROWTH AS IMPORTANT PURPOSE OF ENTERPRISE ACTIVITY Belyayev D.V., Klimenko S.O., Shapovalova A.A.	21
ANIMATION SERVICES PECULIARITIES OF MANAGEMENT Bilousova A.Yu., Balko V.Yu.	25
APPLICATION THE CONCEPT OF THE CONTINUOUS IMPROVING THE ACTIVITIES AND DEVELOPMENT OF DOMESTIC ENTERPRISES Bilousova A., Dul V., Nikonenko N.	30
SPECIAL FORMING AND USE BANK CAPITAL Boryskina T.M., Klimenko S.O., Shapovalova A.A.	35
PERSPECTIVE DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF THE COMPETITIVE ENVIRONMENT IN UKRAINE Bugaienko N.M., Opanasenko L.O.	39
TRENDS OF CHANGES IN THE CONDITION OF THE NATIONAL COMPETITIVE ENVIRONMENT Bugaienko N.M.	43
FEATURES ATTRACTION OF FOREIGN INVESTMENTS IN UKRAINE'S ECONOMY Bushilo K.S.	48
THE PROCESSES OF CLUSTERIZATION AND CREATION OF INDUSTRIAL PARKS AS AN INSTRUMENT OF REGIONAL DEVELOPMENT Verkhovod I.S.	55
IMPACT OF INSTITUTIONAL FACTORS ON THE UKRAINIAN FINANCIAL MARKET OPERATION Vinokurov Y.O.	61
THE MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT OF PHARMACEUTICAL INDUSTRY OF UKRAINE Garmatiuk O.V.	66
ADVERTISING ACTIVITY OF THE ENTERPRISE AND DIRECTIONS OF ITS IMPROVEMENT Georgitsa V.O.	70
THE MAIN ASPECTS OF SOLVENT VALUE FOR COMMERCIAL BANK DEBTOR Grabko V.V., Klimenko S.O., Shapovalova A.A.	75
FORMATION OF HR BRAND OF A COMPANY USING THE CONCEPT OF PARTNER LOGIC "CANDIDATE VOYAGE" Zlenko O.Y., Horban R.V.	78
FORMATION OF THE STRATEGY OF TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE IN CONDITIONS OF THE MULTILINGUAL ENVIRONMENT Ivanova A.S.	84
MARKETING MEASURES TO STIMULATE SALES Kablukova V.V.	89
TRENDS OF WOODWORKING INDUSTRY PRODUCTS MANUFACTURE AND REALIZATION IN THE WESTERN REGION Koval L.P.	94

MODERN MECHANISMS OF NATIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT Koval N.O., Hlushenko L.D., Piliavoz T. M.	100
AUDIT TECHNOLOGIES IN THE ANALYSIS OF THE ACTIVITIES OF LIFE INSURANCE COMPANIES Kryvytska O.R.	103
STAFF DEVELOPMENT AS A FACTOR IN INCREASING PRODUCTIVITY Kuzmenko A.V., Obykhvist A.O.	110
IMPROVING THE PERSONNEL POTENTIAL OF THE ENTERPRISE AT THE EXPENSE OF SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL FACTORS Kuzmenko A.V., Khokhlov Je.A.	114
THE MANAGEMENT OF BUSINESS-PROCESSES OF TRADE ENTERPRISE Latysheva O.V., Smyrnova I.I., Rostovsky O.R.	119
DRAWING OF LIQUID WOOD IN THE WESTERN REGION OF UKRAINE: DYNAMICS AND STRUCTURAL CHANGES Liahovs'ka O.V.	126
THE ROLE OF CONTROLLING IN THE PROCESS OF OPERATIONAL ADMINISTRATION OF ADMINISTRATIVE SOLUTIONS Matyukha M.M.	130
SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF THE MODERN TOURIST INDUSTRY Medvedovs'ka T.P.	134
DIGITALIZATION OF RAILWAY PASSENGER TRANSPORT SERVICES FROM A POSITION OF FORMING THEIR CONSUMER VALUES: MODERN CONDITION AND PROSPECTS Melnyk T.S., Khrystofor O.V.	139
FINANCIAL AUTONOMY HIGH EDUCATION ORGANIZATION Ostapenko V.M.	147
PENSION SYSTEM OF UKRAINE AND DIRECTIONS OF ITS EXECUTION Pavlyuk T.I.	151
BANK STRATEGY ON THE VALUE PAPER MARKET Palchevska I.Y., Klimenko S.O., Shapovalova A.A.	155
DOMESTIC TOURISM FLOWS OF IVANO-FRANKIVSK REGION ANALYSIS BASED ON MOBILE COMMUNICATION DATA IN 2017. PART 3 (ENDING) Perederko V.P.	159
IMPACT OF TECHNOLOGICAL GLOBALIZATION ON FINANCIAL MARKETS Petrushyn O.O.	166
FORMATION AND DEVELOPMENT OF LABOR POTENTIAL IN AIRPORTS Pirogova N.I., Kononenko A.V.	170
ETHNIC TOURISM OF ODESA REGION: STATE, PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT Pletos S.V.	176
MONITORING OF THE ADMINISTRATION OF DEVELOPMENT ENVIROMENT FACTORS FINTECH PRODUCTS Podolchak N.Y., Lukashevska U.T.	181
STIMULATION OF INVESTMENT IN DEVELOPMENT OF ENERGY SECTOR ENTERPRISES Polyanska A.C., Bodnar G.F.	186
FORMS OF YOUTH UNEMPLOYMENT Romanika T.K.	191
REFLECTING CONCEPT "MARKETING PRACTICES" IN TYPOLOGIZATION OF THE MIDDLE AND SMALL BUSINESS Sakun H.O., Kalugina N.A., Pinchuk T.A.	198

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Гарматюк О.В.

викладач,

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

Розглянуто основні тенденції розвитку українського фармацевтичного ринку і основні стримуючі його фактори. Розглянуто такі показники, як: співвідношення імпортованих і вітчизняних товарів, структура продажів на фармацевтичному ринку різних груп товарів, а також виділені лідери серед виробників лікарських препаратів, визначена частка фармацевтичних підприємств у загальній місткості фармацевтичного ринка.

Ключові слова: лікарські засоби, ринок, імпорт, експорт, фармацевтичний ринок, дистрибутори.

Постановка проблеми. Однією з найважливіших завдань державної політики є охорона здоров'я його громадян шляхом забезпечення ефективного функціонування системи охорони здоров'я, спрямованої на зростання рівня і якості життя населення, збереження його працездатності. Однією з центральних складових системи охорони здоров'я є фармацевтична галузь країни, в зв'язку з чим різні аспекти її функціонування і розвитку є предметом досліджень вчених всіх країн світу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням проблем розвитку фармацевтичної галузі займаються провідні українські науковці О.В. Посилкіна, З.М. Мнушко, О.М. Ковінько, С. Кулицький, О.М. Ковінько. Однак фармацевтична галузь динамічно розвивається, що вимагає постійного дослідження стану та динаміки змін фармацевтичної галузі.

Метою дослідження є аналіз стану та тенденцій розвитку фармацевтичної галузі.

Виклад основного матеріалу. Стан фармацевтичної галузі впливає на ситуацію в охороні здоров'я, страхування, фінансуванні, зайнятості населення та інших сферах, а також сприяє розвитку взаємодій з різними галузями промисловості (Хімічна, машинобудування, сільське господарство, біотехнології, військово-промисловий комплекс і ін.)

Фармацевтична галузь – це потужний сектор економіки та одна із найбільш динамічно розвинутих вітчизняних галузей [4].

Фармацевтична промисловість України на сьогодні залишається другим за обсягом серед країн СНД. Структура продажів на ринку, як і в минулі роки, в основному складається з готових лікарських засобів (84% від загального обсягу продажів у 2017 році), виробів медичного призначення, косметики та дієтичних добавок.

Загалом 93% експорту української фармацевтичної продукції спрямовано до країн СНД, однак імпорт фармацевтичної продукції з цих країн становить лише 4,5%. Дослідження стану фармацевтичного ринку України дає підстави охарактеризувати його як такий, що потребує подальшого розвитку,

залучення інвестицій, реструктуризації та диверсифікації структури експорту за рахунок збільшення в ньому частки наукоємної, високотехнологічної продукції, що відповідає міжнародним стандартам [3].

Сучасний фармацевтичний ринок України включає виробництво лікарських засобів, дієтичних добавок, лікувальної косметики та виробів медичного призначення, оптових і роздрібних продажів продукції через аптечні мережі, спеціалізовані продажі та дистрибуцію. Серед ключових економічних характеристик цього ринку можна виділити великий рівень конкуренції за невеликих обсягів продажу та виробництва, велику імпортозалежність, низький рівень маржинальності, відсутність державного фінансування [5].

Структура продажів на внутрішньому ринку, як і в минулі роки, залишається незмінною – 83,7% від загального обсягу продажів у 2018 році припадало на лікарські засоби, 7,6% – на вироби медичного призначення рис. 1.

В останні роки на українському фармацевтичному ринку спостерігається тенденція до збільшення частки дієтичних добавок в структурі ринку. У 2018 році цей тренд триває. За підсумками IV кв. 2018 року частка дієтичних добавок в структурі ринку в грошовому вираженні склала 5,5%, в той час як в I кв. 2016 року цей показник знаходився на рівні 3,4% (рис. 4). В цілому за підсумками 2018 року частка дієтичних добавок в структурі роздрібних продажів склала 5,2%. В останні роки темпи приросту продажів дієтичних добавок значно вище середньо ринкового показника.

Найбільший інтерес з точки зору різноплановості діяльності представляють саме компанії-виробники, до яких відносяться такі фармацевтичні гіганти, як: Фармак, Корпорація «Артеріум» «Фармак», і «Тева». Як ми можемо бачити з таблиці 1 незмінним лідером фармацевтичної галузі протягом 2016-2018 років залишається Фармак. За підсумками 2018 року рейтинг фармацевтичних підприємств за обсягом продажів товарів «аптечного кошика» в грошовому вираженні очолюють «Фармак», Корпорація «Артеріум» і «Тева» (табл. 1).

Рис. 1. Структура продажів на фармацевтичному ринку різних груп товарів за 2016-2018 рр.

Джерело: опрацьовано автором за матеріалами [1]

Таблиця 1

Рейтинг фармацевтичних компаній по обсягу продажів за 2016-2018 рр.

№	Підприємства	2016	2017	2018
1	Фармак (Україна)	1	1	1
2	Корпорація "Артеріум"(Україна)	2	2	2
3	Teva (Ізраїль)	5	5	3
4	Дарниця (Україна)	3	3	4
5	Санофі (Франція)	4	4	5
6	Berlin-Chemie (Німеччина)	6	6	6
7	Юрія-Фарм (Україна)	9	9	7
8	Група компаній «Здоров'я» (Україна)	7	7	8
9	Київський вітамінний завод (Україна)	8	8	9
10	KRKA (Словенія)	10	10	10

Джерело: опрацьовано автором за матеріалами [1]

Необхідно відзначити, що в сфері дистрибуції на українському ринку триває процес консолідації – на

найбільші три компанії припадає близько 75-80% від загального обсягу поставок. Це в свою чергу знижує рівень диверсифікації структури покупців і збільшує ризики залежності фармацевтичних виробників від окремих контрагентів.

Такий рівень концентрації у сфері дистрибуції на ринку фармацевтичних товарів в Україні об'єктивно сприяє підвищенню впливу великих оптових постачальників (дистриб'юторів) фармацевтичних товарів на цей вітчизняний ринок. Це, у свою чергу, несе в собі потенційну загрозу зростанню монополізму на фармацевтичному ринку. У результаті не можна виключати формування ситуацій, особливо на локальних чи навіть регіональних ринках України, коли додаткові прибутки монополістів від підвищення цін на фармацевтичні товари будуть оплачуватись споживачами цих товарів [4].

Всі компанії з топ-10 продемонстрували приріст продажів. При цьому серед них лише компаній змогли 4 збільшити свою частку на ринку, характеризує її зміна, ще для 2 компаній цей показник не змінився в порівнянні з 2017 роком рис. 2.

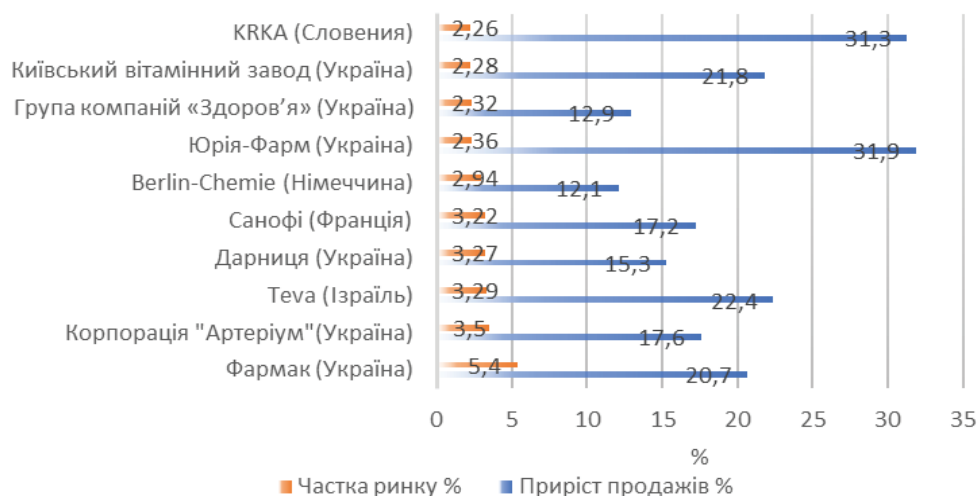

Рис. 2. Частка фармацевтичних підприємств у загальній місткості фармацевтичного ринка за 2018 р.

Джерело: опрацьовано автором за матеріалами [1]

19 червня 2016 року набув чинності закон, згідно з яким спрощена процедура реєстрації лікарських засобів поширюється на препарати (в тому числі генерики, традиційні, гомеопатичні та інші), зареєстровані компетентними органами Австралії, США, Японії, Канади, Швейцарії. Якщо препарат з ЄС, то спрощена процедура стосується зареєстрованих з централізованого процедури. Завдяки цьому очікується зниження вартості на препарати. Але у відповідь уряду українські фармакологічні компанії ініціювали розгляд АКУ (Антикорупційний комітет України) впливу на конкуренцію цих реєстраційних процедур.

За даними Proxima Research, процентне співвідношення в грошовому вираженні українських і зарубіжних виробників склало 37% і 63% на користь закордонних. А частки продажів по упаковках виглядали наступним чином: 73% – українського виробництва, 27% – зарубіжного.

На сьогоднішній день імпорт дозованих і фасованих лікарських засобів в порівнянні з 2014 роком зменшився в 2,9 рази в грошовому еквіваленті і в два рази – в кількості тон (рис. 3).

Картина експорту подібна імпорту (рис. 4). У 2014 році вивезли в 1,2 рази більше медикаментів, ніж в 2018. У світовому рейтингу експортерів фармацевтичної продукції в 2017 році Україна займала 61-у сходинку з показником \$0,18 млрд. Це свідчить про значний експортний потенціал українських фармацевтичних підприємств, чіє виробництво сертифіковане за GMP.

Висновки. Підбиваючи підсумки аналізу ролі фармацевтичної промисловості в економічному розвитку держави, необхідно підкреслити її важливу соціальну складову, тісний взаємозв'язок з іншими галузями промисловості, а також високу інноваційну та інвестиційну привабливість.

Таким чином, на даному етапі розвитку вітчизняна фармацевтична промисловість має певні труд-

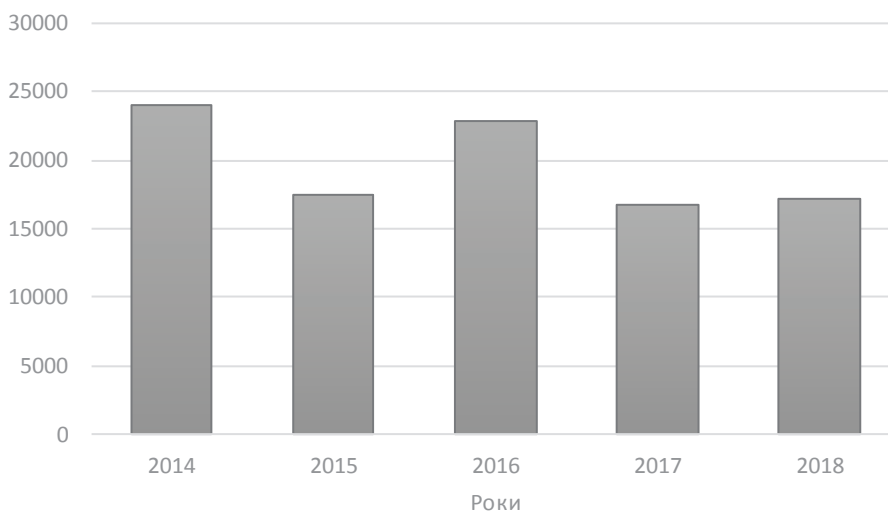

Рис. 3. Загальний об'єм імпорту лікарських засобів, тон

Джерело: опрацьовано автором за матеріалами [6]

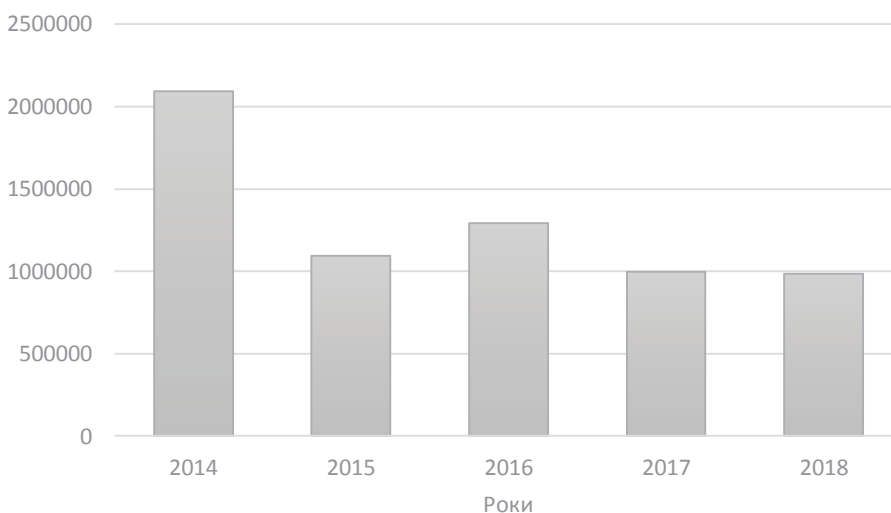

Рис. 4. Сукупний об'єм експорту лікарських засобів, тон

Джерело: опрацьовано автором за матеріалами [6]

нощі. В той же час, намічена чітка стратегія щодо їх подолання. Необхідно переломити ситуацію по лікарської залежності від зарубіжних виробників, надаючи тим самим високоякісну лікарську допомогу населенню, і поширення позитивного досвіду за межі України. зараз відзначаються темпи спади фармацевтичного ринку. Інновації є, і їх багато,

тільки потрібно сконцентруватися на їх впровадженні. Саме фармацевтичний бізнес в будь-якій країні світу, один з найбільш пріоритетних і прибуткових, адже незалежно від місця проживання, соціальної та расової приналежності, людям властиво хворіти, а державі піклуватися про здоров'я своїх громадян.

Література:

1. Аптечный рынок Украины по итогам 2018 г.: Helicopter View Еженедельник АПТЕКА. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/article/486600>.
2. Гарматюк О.В. Збутова діяльність як важливий фактор розвитку фармацевтичних підприємств / О.В. Гарматюк // Міжрегіональна взаємодія логістичних систем в умовах трансформації економіки : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Умань, 18-19 травня 2018 р. / Редкол. : Школьнік О.О. (відп. ред.) та ін. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2018. – С. 23-26.
3. Ковінько О.М. Фармацевтичний ринок України як рушійний важіль розвитку економіки / О.М. Ковінько, А.І. Страхова, А.П. Вовк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – Випуск 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/11_2017ua/14.pdf.
4. Кулицький С. Фармацевтична галузь і фармацевтичний ринок в Україні: стан і проблеми розвитку [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2019. – № 6. – С. 41-53. – Режим доступу: <http://nbuvip.gov.ua/images/ukraine/2019/ukr6.pdf>.
5. Мілюковська О.А. Фармацевтичний ринок України: аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку / О.А. Мілюковська // Перший Незалежний Науковий Вісник. – 2015. – № 2-1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/farmatsevtichnyi-rynok-ukrayini-analiz-suchasnogo-stanu-ta-tendentsiy-rozvitku>.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Назва з екрану. <http://www.ukrstat.gov.ua>.

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УКРАИНЫ

Гарматюк О.В.

*преподаватель,
Уманский государственный педагогический университет
имени Павла Тычины*

Рассмотрены основные тенденции развития украинского фармацевтического рынка и основные сдерживающие его факторы. Рассмотрены такие показатели, как: соотношение импортных и отечественных товаров, структура продаж на фармацевтическом рынке различных групп товаров, а также выделены лидеры среди производителей лекарственных препаратов, определенная доля фармацевтических предприятий в общей емкости фармацевтического рынка.

Ключевые слова: лекарственные средства, рынок, импорт, экспорт, фармацевтический рынок, дистрибьюторы.

THE MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT OF PHARMACEUTICAL INDUSTRY OF UKRAINE

Garmatiuk O.V.

*lecturer,
Uman State Pedagogical University
the name of Pavlo Tychyna*

The main tendencies of development of Ukrainian pharmaceutical market and its main restraining factors are considered. In the article defined such indicators of the pharmaceutical market as the ratio of imported and domestic goods, the structure of sales in the pharmaceutical markets of different groups of goods, as well as selected leaders among producers of medicines, identified shares of pharmaceutical companies.

Keywords: medicines, market, import, export, pharmaceutical market, distributors.